

*Op
Pieterpad*

Wim Huijser

tekeningen Maaike Alma

NOORDBOEK

Deze uitgave is tot stand gekomen in samenwerking met de Stichting Pieterpad

© 2023 Wim Huijser | uitgeverij Noordboek

Tekeningen: Maaïke Alma

Omslagontwerp: Gert Jan Slagter

Boekverzorging: Elgraphic

Druk: Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 6471 023 6

NUR 300 | 508

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgeverij Noordboek, postbus 234, 8400 AE Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl.

Noordboek is onderdeel van
20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.noordboek.nl

INHOUD

PROLOOG

DEEL I

1. DE KOP
2. VALENTIJN
3. VAN HET PADJE
4. FRITZI
5. BRUGWACHTER
6. LEVENSPAD
7. BITTERBALLEN
8. SLINGEREN
9. ZANDPADGARANTIE
10. AFSTAND
11. HERSTEL
12. WERELDWANDELAARS
13. HUNEBED
14. BEZINNING
15. SPOORDIJK
16. SPARBOS
17. IN DE ZON
18. WEERLOOP
19. WANDERPSYCHOLOGIE
20. KIJLEN EN KIELEN
21. EIGENWIJS
22. HERINNERING
23. RILLERIG
24. STREET VIEW
25. IN DE REGEN
26. DRIE MANNETJES

27. SCHURENDE GRENZEN
28. CHILL
29. BOERNEBISNIS
30. JODENBERGJE
31. GELUK
32. WANDELGENOOT
33. KLAAS
34. BESTHMENERBERG
35. DIKKER
36. ONGEMAK
37. MEE OPLOPEN
38. PIJN LIJDEN
39. ANWB-STEL
40. HONDENMAN
41. HIELSPOOR
42. WANDELSEIZOEN
43. IMPREGNEREN
44. HUIS VERWOLDE
45. EMOJI
46. NIETERPAD
47. HALVERWEGE

INTERMEZZO

DEEL II

1. KNOPENLAANTJE
2. PLASTUIT
3. GOLFBAL
4. SMOKS-HANNE
5. VAN LENNEP-ROUTE
6. WEGGEZET
7. PIETERPADDERS
8. MONTFERLAND
9. HULZENBERG
10. FREMDES GEFÜHL

11. UITWAAIEN
12. OVERSTEEK
13. DROOMLAND
14. GRENSGEVALLEN
15. DUIVELSBERG
16. PIETER
17. GEZELSCHAP
18. ANTON
19. WEGWERPMAATSCHAPPIJ
20. VRIENDSCHAP
21. OPGEVERS
22. ST. JOZEF
23. AMECHTIG
24. WANSSUM
25. LELIJKHEID
26. LUNCHTIJD
27. ASPERGES
28. JAMMER
29. VENLO
30. TRAPPIST
31. KLAAS (2)
32. ZIELTOGEND
33. VROEGE VOGELS
34. RECHTLIJNIGHEID
35. VERGADERING
36. WANDELDROP
37. DE VOSKUILS
38. MUIS
39. MEELOPER
40. BESTEMMING
41. TANDEN
42. DUBBELGANGERS
43. FIETSPAD
44. MOORD OP HET PIETERPAD
45. OP DE BERG

46. DALVIADUCT
47. UITGEVER
48. GEDESILLUSIONEERD
49. ZOERVLEISJ
50. SINT-PIETERSBERG

EPILOOG

PROLOOG

‘Moeten wij ook niet eens op Pieterpad?’ vroeg Nicolien terwijl ze de krant dichtsloeg.

Maarten keek haar met opgetrokken wenkbrauwen aan. Hij zei niets.

‘Wat kijk je me nu aan?’ reageerde ze verbeterd. ‘Heb je me niet gehoord?’

‘Ik heb je wel degelijk gehoord,’ antwoordde hij.

‘Nou, kan ik dan misschien een antwoord verwachten?’

‘Het Pieterpad,’ zei Maarten. Hij liet er een diepe zucht op volgen. ‘Hoe kom je daar nu ineens op?’

Nicolien wees op de krant en stond geërgerd op. ‘Je hebt me dus inderdaad verstaan.’ Met kordate stappen liep ze naar de boekenkast en haalde de topografische atlas tevoorschijn. Terug in haar stoel begon ze te bladeren. Maarten zag het met onverholen desinteresse aan.

‘Weet jij eigenlijk wel waar Pieterburen precies ligt?’ vroeg ze nadat ze enige tijd ingespannen de kaart had bestudeerd.

Maarten legde *De Groene* terzijde. ‘En of ik dat weet. Op het Hogeland. Jij wilde daar geloof ik altijd nog een keer naar dat zeehondencentrum.’

Ze knikte. ‘Precies. En dat is misschien een mooie gelegenheid om ook eens aan dat Pieterpad te beginnen.’

‘Je weet dat ik het niet op die Nederlandse LAW’s heb.’

‘Dat je er iets tegen hebt, weet ik,’ sprak ze schamper. ‘Maar mij is nooit duidelijk geworden wát precies.’

‘Te bedacht,’ antwoordde Maarten. ‘En dat Pieterpad is tegenwoordig een hype. Minstens honderdduizend wandelaars per jaar. En dat zullen er in de coronatijd niet minder geworden zijn. Alle reden om er weg te blijven.’

‘En heb je je weleens afgevraagd waarom het zo populair is? En waarom zoveel mensen er plezier aan beleven om die bijna 500 kilometer te lopen?’

‘Omdat ze elkaar het liefst achternalopen,’ bromde hij. ‘Zodat ze zelf niet hoeven na te denken.’

‘Wat is dat nou voor kortzichtig elitaire houding!’ riep Nicolien uit. ‘Jouw

probleem is dat je vindt dat je alles altijd zélf bedacht moet hebben. Want, o wee, als je eens zou moeten erkennen dat anderen ook goede ideeën hebben. En dat Pieterpad is daar al veertig jaar het bewijs van. Of komt het soms omdat het twee vrouwen waren die het ooit hebben bedacht?!

Maarten keek haar gekwetst aan. 'Dat is natuurlijk de grootst mogelijke onzin!'

'Probeer dan ook je vooringenomenheid eens een keer aan de kant te zetten,' wees Nicolien hem terecht. 'Wat dat pad bijzonder maakt is de diversiteit aan Nederlandse landschappen. Dat zou ik jou toch niet hoeven uitleggen? Er zijn ook mensen die het lopen als een vorm van bezinning, als alternatief voor Santiago de Compostella. En daar is helemaal niets mis mee. Jij beweert zelf altijd dat je niet ver weg hoeft. En terugvliegen hoeft ook niet. Eigenlijk lijkt dat Pieterpad voor jou geschapen. Misschien moet je gewoon de route eens bestuderen. Die kun je vast op je computer vinden.'

Terwijl ze de atlas terug in de kast zette, bladerde Maarten door de krant op zoek naar het artikel dat ze had gelezen. Het minste wat hij kon doen was zijn goede wil tonen. Zijn oog viel op een citaat van ene John uit 's-Gravenzande die door een journalist was aangesproken, ergens tussen Groesbeek en Gennep: *'Drie jaar geleden zijn we begonnen. Elk jaar doen we vijf etappes. We lopen van noord naar zuid. Hoelang we lopen varieert. De ene keer zes dagen, de andere keer minder. Nu zijn we vijf dagen onderweg.'* Gevraagd naar het waarom was zijn antwoord van een aanstekelijke eenvoud. *'We houden nu eenmaal veel van wandelen. Doen we graag en vaak. Het Pieterpad stond nog niet op ons lijstje, vandaar.'*

Maarten sloeg de krant dicht, stond op en liep naar het raam. Buiten waaide het flink. Met zijn handen in zijn zakken staaarde hij naar de wuivende iepen. Het was alsof ze hem wenkten.

Deel I

1

DE KOP

Daar stonden ze dan. Met hun rug naar café Waddengenot gekeerd, keken ze naar een laag muurtje met daarop de tekst ‘Start-Pieterpad’. Ook vlak voor het caféterras werd het startpunt gemarkeerd. Aan de voet van een vlaggenmast was een stenen zuiltje gemetseld, waarop de afstand Pieterburen-St.-Pietersberg voor de zekerheid nog maar eens was aangegeven – 490 km. Wie onzeker was kon zich nog bedenken.

Bus 68 had hen een halfuur eerder afgezet. Maarten was bang geweest dat ze te midden van een horde andere Pieterpad-lopers zouden arriveren. Maar ze waren vrijwel de enigen. Ontspannen, maar tegelijk een beetje opgewonden, hadden ze op het terras een kop koffie gedronken.

Maarten stond op en pakte de routegids van tafel. ‘Dan moet het maar,’ sprak hij gedragen.

‘Je zegt het alsof je een zenuwbehandeling moet ondergaan,’ reageerde Nicolien. Met een gemeen lachje keek ze hem aan. ‘We mógen!’

Hij knikte afwezig. ‘Ja, ja. Kom nou maar.’

Ze gordden hun rugzakken om en sloegen links af de Hoofdstraat in. Een groepje uitgelaten fietsers kwam hun tegemoet.

‘Die gaan natuurlijk wél naar de Zeehondencreche,’ sprak Nicolien. Ze klonk teleurgesteld.

‘Het zijn dan ook geen wandelaars,’ antwoordde hij afgemeten.

‘En toch was het leuk geweest als we er even waren gaan kijken.’

Hij schudde het hoofd. ‘Je gaat niet eerst de toerist uithangen voordat je een LAW gaat lopen. Wandelen betekent wándelen, en niet naar een zwembad vol zeehonden kijken.’

‘En waarom wilde je dan ook niet eerst even doorlopen naar de Waddenkust? Dat is maar een heel klein stukje verder en echt op het noordelijkste punt van Nederland.’

‘Ik vind dat niet nodig,’ weerlegde Maarten. ‘Dat stukje hoort bij het Wadden Wierdenpad, en dat is feitelijk een andere LAW. Bovendien is dat noorden

maar betrekkelijk. Want je vergeet even de Waddeneilanden.'

Nicolien keek stuurs voor zich uit.

'Nee,' vervolgde hij, 'als we dan zo nodig het Pieterpad moeten lopen, dan lopen we het ook volgens het boekje.' Gespeeld dreigend hield hij haar de routegids voor.

Voor de kerk van Pieterburen sloegen ze links af. Tussen de begraafplaats en een camping door liepen ze het dorp uit. Voor hen ontvouwde zich een open landschap met uitgestrekte akkers en hier en daar een in zichzelf gekeerde boerderij. Het pad waarover ze liepen volgde de Pieterbuurstermaar, de oude vaarweg door het Hogeland.

'*t Binnen de meulens en de moaren,*' reciteerde Maarten naar beste kunnen in 't Grunnegs, 't Binnen de kerken en de beurg'n/ 't Is 't laand woar ik as kind/ *Nog niks begreep van pien of zurgen.*'

'Ja, natuurlijk,' stelde Nicolien vast, die normaal gesproken niets van Maartens dialectimitaties moest hebben. 'Ede Staal. Dit is zijn land.'

Hij knikte. 'Hij kwam uit Warffum. Een stukje meer naar het oosten. Maar hij heeft op meerdere plaatsen gewoond. Ook in Delfzijl. Maar altijd in een boerderij.'

Nicolien stak een vinger op. '*Ik speulde as kind op d'ol boerderij./ At klont mit bodder en zoepenbrij.*'

'Boerenproat, oroakeltoal!' zei Maarten, mismoedig lachend. 'Kom d'r nog maar es om.' Zijn herinneringen aan de langspeelplaat van Ede Staal vielen samen met het beeld dat kortgeleden het boekje *Je keek te ver* van Marjolaine de Vos bij hem had opgeroepen. Het was precies wat hij nu voor zich zag. Grote grijze wolken die dreigend boven kale akkers hingen. Waarschijnlijk waren er uien geteeld. Terwijl alles altijd hetzelfde leek, was het er toch steeds weer anders.

Nadat ze een paar kilometer verder het Oosterbos, een compensatiebosje uit de jaren tachtig, hadden doorkruist, doemde aan de horizon een dorp op. In gedachten zocht Maarten naar een passende versregel van Staal. Het was echter niet het torentje van 'Spiek' dat boven de bomen uit prikte, maar dat van Eenrum. 'Wat moakt 't oet,' sprak hij berustend. 'De kop is eraf.'

VALENTIJN

Omdat ze hun meegebrachte brood al bijna ophadden, hoopten ze ergens onderweg nog een bakker te vinden. Maar ondanks dat de benaming Hoofdstraat veelbelovend klonk, was er in heel Eenrum geen winkel te zien. Omdat Maarten geen zin had het hele dorp te verkennen, besloot hij op zijn smartphone te kijken.

‘Ja, er zit toch een bakkerij,’ stelde hij tevreden vast. Elk bewijs dat het apparaat een goede investering was geweest, ventte hij graag uit. ‘En zelfs hier vlakbij. Brood & Kado.’ Hij wees naar een zijstraat.

‘Dan blijf ik hier wachten,’ zei Nicolien, die even verderop een bankje had zien staan.

Maarten liep de Zuiderstraat in. Al na een paar panden zag hij de bakkerswinkel. Er was één klant voor hem. Terwijl hij op zijn beurt stond te wachten, werd zijn blik naar allerlei roodgekleurde zoetwaren en versieringen in hartvorm getrokken, die hem van alle kanten toeschreeuwden. *Happy Valentijn!* Hij keek op zijn horloge. Dat was waar ook – 14 februari. Elk jaar leek de commerciële uitbuiting van die datum verder toe te nemen.

Het meisje achter de toonbank, dat voor de gelegenheid ook een rood hart om haar nek had geknoopt, vroeg of ze hem kon helpen.

Maarten bestelde een zakje krentenbollen.

‘En wilt u misschien nog een lekker hartje voor uw Valentijn?’ vroeg het meisje, op het mandje wijzend dat voor haar op de toonbank stond.

Enigszins ontregeld keek Maarten naar de zoetwaren. *Valentijn-donuts*, gaf een hartvormig kaartje aan.

‘Lekker voor onderweg,’ zei het meisje om de stilte op te vullen. Ze was er kennelijk zeker van dat hij een Pieterpad-loper was. ‘En u kunt er misschien ook iemand blij mee maken.’

Voor hij het zich realiseerde had hij al geknikt. ‘Doet u er maar één.’

Het meisje stopte de roze donut in een zakje en vouwde het dicht.

Terwijl hij afrekende overdacht hij zijn impulsieve besluit. Nou ja, hij kwam in elk geval niet al te horkerig over. Het moest maar.

Met de twee zakjes in zijn hand liep hij terug naar de Hoofdstraat. Nicolien zat voorovergebogen op het bankje en gooide wat broodkruimels voor zich uit. Een tweekant koolmezen vloog op.

Maarten legde het zakje krentenbollen op haar schoot. 'En ik heb nog iets meegenomen,' sprak hij timide. Enigszins argwanend pakte Nicolien het tweede zakje aan. Voorzichtig vouwde ze het open.

'Voor je Valentijn,' sprak Maarten.

Verschrikt keek ze hem aan. 'Dat meen je toch niet! Je gaat toch niet beweren dat je je hebt laten inpakken door de commercie! Valentijn! Hoe bedenk je zoiets?!' Met een vertrokken gezicht hield ze de felgekleurde donut in haar hand. 'Dit is toch niet om te eten!'

'Het is ook meer een gebaar,' zei Maarten, die al lang spijt had van zijn aankoop.

'Je durfde zeker weer geen nee te zeggen,' bromde ze. 'Of moest je je zo nodig van je beste kant laten zien?'

Maarten zweeg. Elk weerwoord zou een discussie uitlokken en daar had hij geen zin in.

'Laten we maar verdergaan,' zei hij, terwijl hij toekeek hoe ze met opgetrokken mondhoeken het deegwaar in het zakje liet vallen. Verbeten nam hij een hap van zijn krentenbol.

Een tijdlang bleven ze zwijgend achter elkaar lopen. De weg wees zichzelf.

Toen ze een kwartier later door de wierde Mensingeweer liepen en het houten bruggetje over het water namen, trok Nicolien aan Maartens jack. Hij draaide zich om. Onder hen passeerde een stel eenden.

'Ik was niet heel erg aardig, hè?' zei ze, hem bedeesd aankijkend.

Hij gaf hikkend een lach. 'Wat is aardig? Ik had gewoon moeten weten dat je niet zo van hartig houdt.'

Ze sloeg haar ogen neer. 'Maar het gebaar was lief.'

Even bleef het stil. 'Ik denk ook dat het zo bedoeld was,' bekende hij.

Ze trok het zakje uit haar rugzak, haalde het gesuikerde hart tevoorschijn en legde het op haar hand. 'Zullen we hem dan maar gewoon delen?'

VAN HET PADJE

‘Maar dit is toch geen bed and breakfast meer?’ sprak Nicolien met ontzetting toen de eigenaar hen alleen had gelaten. Ze waren aangekomen op hun eerste overnachtingsadres in Winsum.

Maarten liet zijn rugzak op de grond zakken en keek haar niet-begrijpend aan. ‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Dat dit een compleet huis is.’

‘Een appartement,’ corrigeerde hij.

‘Dat is hetzelfde. Moet je nou kijken!’ Ze maakte een weids armgebaar in de ruimte. ‘Woonkamer, keuken én slaapkamer. Dat kan ik geen B&B meer noemen.’

‘Je bedoelt dat het te veel is,’ begreep Maarten.

‘Natuurlijk is het te veel. Ik dacht dat jij alleen op B&B’s had gezocht.’

‘Maar dat is dit ook,’ antwoordde hij geprikkeld. ‘B&B Van het Padje.’

Ze snoof minzaam. ‘Nou, ik vraag mij af wie hier precies van het padje is. Voor mij is dit een volledig vakantiehuis.’

‘Dat valt ook wel weer mee,’ bracht hij ertegen in. ‘De douche zit in de slaapkamer.’

Ze leek hem niet te horen en was inmiddels het keukendeel ingelopen. ‘En hier!’ Ze wees naar het aanrecht. ‘Koelkast, waterkoker, magnetron, zo’n Nespresso-apparaat. Zo luxe hebben wij het thuis niet eens.’

Hij zuchtte. ‘Dus wat is nou eigenlijk je probleem?’

‘Het probleem is dat ik mij had ingesteld op een tweepersoonsbed in een Gronings achterafkamertje!’

‘Met een lampetstel op een commode,’ vulde Maarten in.

‘Natuurlijk niet,’ reageerde ze verstoord. ‘Wel met een douche op de gang.’

Maarten knikte alsof hij haar begreep. ‘En dat valt nu dus allemaal vies tegen,’ concludeerde hij.

‘Het is gewoon heel anders dan ik had verwacht,’ sprak ze, nu een stuk gedempter. ‘En daar moet ik mij gewoon nog even op instellen.’

Maarten ritste zijn rugzak open en begon er wat spullen uit te halen. Zijn boek legde hij samen met de routegids op het tafeltje tussen de twee tweezitsbanken.

‘Het raam zit hier wel hoog,’ zei hij, gekscherend naar het tuimelraam in de schuine kap wijzend. ‘Dat is dan wel weer behelpen.’

Nicolien was ondertussen de slaapkamer ingelopen, waar Maarten haar in zichzelf hoorde mompelen. Hij besloot het maar even zo te laten. Maar niet voor lang.

‘Maarten!’ riep Nicolien.

Hij stak zijn hoofd om de deur en zag haar in vertwijfeling staan.

‘Hoe moeten we nou gaan slapen?’ Ze draaide zich naar de twee eenpersoonsbedden die haaks op elkaar stonden. ‘Dat kan toch zo niet?’

‘Maar thuis hebben we toch ook eigen eenpersoonsbedden?’

‘Ja, maar die staan gezellig naast elkaar. Terwijl hier de een met zijn hoofd tegen de schouder van de ander ligt.’

‘En wat dacht je ervan als we die bedden andersom opmaken?’ Hij liet even een stilte vallen. ‘Probleem ook weer opgelost.’

‘Maar dat is weer zo ongezellig.’

‘Ja,’ zei Maarten, nu duidelijk geïrriteerd. ‘Dat is zelfs vreselijk ongezellig, maar het is even niet anders, of je moet op zo’n tweezitsbankje willen slapen. En die koelkast zetten we vannacht ook uit, anders hoor jij hem brommen. En waag het niet om de tv aan te zetten of koffie te gaan zetten met dat Nespresso-apparaat!’

Beteuterd keek ze hem aan. ‘Ik doe weer lastig.’

‘Je bent helemaal jezelf,’ zei hij afgemeten. ‘En daar dank ik de Lieve-Heer dagelijks op mijn blote knieën voor. Maar soms mag het een onsje minder.’ Hij draaide zich om en liep naar een van de bankjes waar hij ging zitten en zijn boek pakte. Aan de andere kant van de muur hoorde hij haar redderen. Met enkele ingrepen herschikte ze het universum op haar manier.

Na een minuut of vijf klonk uit de slaapkamer een zacht geneurie.